

til laga um forðagæslu.

Frá nefndinni í málinu : frv. til laga um hallærisvarnir.

A. Skipun forðagæslumanna.

1. gr.

Í hverjum hreppi skulu kosnir forðagæslumenn, einn eða fleiri, til þess að hafa gát á heybirgðum, kornvörubirgðum og öðrum fóðurbirgðum hrepps-búa og meðferð þeirra á búpeningi.

Sýslunefnd skal ákveða tölu forðagæslumanna í hverjum hreppi eftir tillögu hreppsnefndar.

2. gr.

Forðagæslumenn skal kjósa 3. hvert ár til 3 ára í senn um leið og hreppsnefndarkosning fer fram og að henni aflokinni. Skulu gilda sömu reglur um kosninguna sem um hreppsnefndarkosningu og hafa þeir allir kosningarrjett, sem þann rjett hafa til hreppsnefndarkosningar.

Hver karlmaður, sem er kjörgengur til hreppsnefndar, skal vera skyldur til að takast þennan starfa á hendur, en jafnan skulu þeir vera fremstir í kjöri, sem eru reyndir og ráðsettir búmenn, eða, þótt búlausir sjeu, kunnir að búhyggindum og góðri þekkingu á skepnuhirdingu.

Skorast geta menn undan þessu starfi af samskonar ástæðum, sem þá er menn skorast undan hreppsnefndarstarfi.

Ef forðagæslumaður deyr eða lætur af starfi sínu af öðrum ástæðum, áður en kjörtími hans er liðinn, skal þegar kjósa mann í hans stað til þess tíma aðeins, sem eftir var af kjörtíma hans, og fer um þá kosningu, sem um aukakosningu í hreppsnefnd.

B. Verksvið forðagæslumanna og laun þeirra.

3. gr.

Hver forðagæslumaður skal koma þrisvar á ári til eftirlits á hvert heimili, sem honum er falið til umsjónar, í fyrsta sinni á hausti, í annað sinni upp úr miðjum vetri, í þriðja sinni á vori.

Í hverri ferð skal hann athuga vandlega peningsfjölda hvers búanda, og meðferðina á skepnunum. Í haustferð og miðsvetrarferð skal hann jafnframt rannsaka heybirgðir, kornvörubirgðir, og aðrar fóðurbirgðir á hverju heimili, en í vorferð heyfyrningar og skepnuhöld. Skal hann jafnan mæla heyin og meta fóðurgildi þeirra.

Þar að auki skal forðagæslumaður, svo oft sem þörf krefur, gera sjer aukaferðir á heimili sem lenda í þröng.

4. gr.

Í hverjum hreppi skulu forðagæslumenn vera umsjónarmenn forðabúra, ef nokkur eru, svo og kornvörubirgða í verslunum, ef hreppsnefnd hefir trygt sjer aðgang að þeim.

5. gr.

Forðagæslumenn skulu færa allar skoðunargerðir sínar í þar til gerða bók, sem hreppsjóður borgar.

Eftir haustskoðun og vetrarskoðun skulu forðagæslumenn tilkynna hreppsnefnd brjeflega, hvernig ástatt er í hreppnum, og láta fylgja tillögur sínar um nauðsynlegar ráðstafanir.

Ef þörf gerist á aukaskoðunum, skulu þeir jafnan láta hreppsnefnd vita, hvers þeir verða visari, og hverrar hjálpar sje þörf, ef illa er ástatt.

6. gr.

Það er skylda forðagæslumanna, að gefa hverjum búanda holl ráð og bendingar um heyásetningu og skepnuhirðingu.

Þegar þeir fara vorskodunarferðir, skulu þeir veita hverjum búanda rjettlátan vitnisburð í skoðunarbók sinni um útlit búpenings og skepnuhirðingu. Skulu þeir því næst senda sýslumanni fyrir fardaga aðalskýrslu um það fardagaár, sem þá er að enda, og skal sýslumaður lesa þá skýrslu upp á næsta manntalsþingi og grenslast eftir því, hvort hún er sönn og rjett.

Á hausthreppaskilum skal hreppstjóri lesa upp úr forðagæslubók hreppsins alt það, sem í hana hefir verið skráð frá síðustu hausthreppaskilum.

7. gr.

Fyrir starf sitt skulu forðagæslumenn fá 2 kr. um daginn, hvern þann dag, sem þeir eru í skoðunarferð, og greiðist úr sveitarsjóði.

8. gr.

Sýslunefnd skal semja reglugerð fyrir forðagæslumenn eftir fyrirmynd, sem hallærisvarnastjórnin lætur í té, og skal þar sagt ítarlega fyrir um öll störf og skýrslugerðir forðagæslumanna.

Þessar reglugerðir skulu sýslunefndir senda stjórnarráðinu til staðfestingar, en það leitar í hvert sinn álits hallærisvarnastjórnarinnar.

C. Um skyldur þeirra, er komast í fóðurþröng o. fl.

9. gr.

Ef búandi kemst í fóðurþröng og finnur forðagæslumaður, að búpeningur hans er í slæmu standi, eða líkur til, að skepnumar kunni að kveljast eða falla af fóðurskortu, þá skal hann hvetja búandann til fóðurkaupa, ef unt er, ella ráða honum, hverju hann skuli lóga af búpeningi sínum, ef hvergi er hjálpar von, og er búanda skylt að hlíta þeim ráðum.

10. gr.

Ef búandi er í fóðurþröng og vill ekki fara að ráðum forðagæslu-

manns, hvorki kaupa fóður, nje lóga nokkru af skepnum sínum, þá skal forðagæslumaður tafarlaust skýra hreppstjóra frá öllum málavöxtum, en hann gera sýslumanni aðvart. Getur sýslumaður þá eftir tillögum forðagæslumanns skipað búandanum að afla sjer tiltekinna, nægilegra fóðurbirgða, ef þess er kostur.

Nú kýs búandinn þá heldur að lóga svo miklu af búpeningi sínum, að því sje borgið, sem eftir lifir, að dómi forðagæslumanns, og er honum það frjálst, og er honum þá ekki skylt að kaupa fóður.

11. gr.

Brot gegn þessum lögum eða almennum eða sjerstökum fyrirskipunum samkvæmt þeim varða fangelsi eða sektum, nema hærri hegning sje ákveðin í almennum lögum. Sektir renna í sveitasjóð.

Með mál, er rísa út af brotum gegn þessum lögum, skal farið sem opinber lögreglumál.

12. gr.

Lög nr. 7, 9. febr. 1900 um horfelli á skepnum o. fl. eru úr gildi numin.